

Virksomhed. Hvis Ministeren er af den Mening, at det maa betegnes saaledes, saa vilde jeg ønske, at han vilde sige det; men jeg antager ikke, at han er af den Mening. Hvad er det da, han betegner som agitatorisk Virksomhed? Ja, det maa være Ting, som Pingel har sagt helt privat eller maaske halvt privat. Man kan ikke faae det at vide; men det er ganske interessant, at en Mand kan blive affødiget paa Ting, som man ikke kan sige hvad er; thi det er langt mere oplysende for Ministerens Stilling til Embedsmændene end hans Sammenligning mellem en konservativ Regjerings og en radikal Regjerings Taktik. Denne Sammenligning forekommer mig nemlig af to Grunde at være høist overflødig. For det Første er det jo temmelig ligegyldigt, hvad en radikal Regjering vil gjøre, da vi ingen radikal Regjering have, og ligesaa ligegyldigt er det, hvad en konservativ Regjering vil gjøre, da vi heller ikke have nogen konservativ Regjering; thi jeg bestrider bestemt den ærede Ministers Ket til at kalde sig Medlem af en konservativ Regjering. Den første Betingelse for at være en konservativ Regjering er den at være en Regjering, der holder sig Lovene og navnlig Forsfatningen efterrettelig; men vi have idag hørt saa mange Exempler paa, at denne Regjering ikke holder sig Lovene efterrettelig, og vi have i vor Praxis havt Exempler paa, at den kun meget daarlig holder sig Forsfatningen efterrettelig. Jeg antager derfor, at det var ved en Fortalelse, at den høitærede Minister betegnede Regjeringen som konservativ. Han mente rimeligvis en revolutionær Regjering; men det skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Hvad der for mig er af Interesse, er at faae at vide, hvorledes denne Regjering behandler Embedsmændene, og dertil have vi nu faaet et Bidrag fra to Ministerier. Vi have det fra Indenrigsministeriets Side; der maa Embedsmændene nyde samtlige borgerlige Rettigheder, men ikke være Stillere for Føll af en anden Mening, som ville fjerne Ministeriet, og fra Kultusministerens Side have vi det derigjennem, at naar en Mand udfolder en agitatorisk, men ikke offentlig Virksomhed, saar han sin Affked, saa kan han ikke være Lærer. Men saa have vi i Forbindelse dermed faaet den Erklæring fra begge Ministerne, at udenfor dette Felt have Embedsmændene Lov til at gjøre, hvad de ville, og desuden har man en Meddelelse om, at man tror ikke at behøve at affødigere ret Mange, idet man tror, at hvad der er sket, vil være tilstrækkeligt til at indgive Embedsmændene de fornødne gode Grundsætninger om, hvorledes de have at opføre sig. Det

er meget muligt, men jeg ser ikke, at Embedsmændene saa faae Frihed til Andet end til at tænke og det ikke en Gang maaske; men den Frihed er mulig ogsaa kun provisorisk. Det veed jeg ikke, men jeg tilstaar, at jeg tror ikke, at det for Embedsmændene skal være nogen særlig Grund til at foretrække den saakaldte konservative Regjering for den radikale; thi det bliver dog vel en radikal Regjering ogsaa nødt til at indrømme Embedsmændene. Jeg havde ventet, at den høitærede Indenrigsminister havde omtalt de Embedsmænd, paa hvis Færd jeg har tilladt mig at klage; det har han ikke gjort. En af de paagældende Embedsmænd har igaar søgt at gjøre Rede for sin Stilling, og jeg er ret glad over, at han har gjort det. Det er altsaa derigjennem konstateret, at han ikke havde nogen som helst Bemyndigelse fra Forsamlingen til at sende det Telegram til Kongen, som han har gjort. Han har igaar vedgaaet, at Forsamlingen — hvor stor eller lille den var, skal jeg ikke indlade mig paa, men hvis det ærede Medlem ønsker en bestemt Opgivelse deraf, tror jeg at kunne give ham en bestemt Opgivelse af Tallet paa hans Meningsfæller paa Hillerødmødet. En Mand, der var i Følge med os, har talt Processionen, da den gik op til Slotspladsen; medens vi stod og ventede, var der jo god Tid dertil. Processjonen talte 1700 Mand, og der blev saa lagt 300 til, for at de Herrer kunne have Lidt at løbe paa, altsaa lige 2000 — altsaa det ærede Medlem konstaterede, at han ingen Bemyndigelse har havt. Han siger selv, at da han kom ind i Spisestellet, hvor der var 400 og ikke 300, blev han enig med dem om at sende Kongen et Telegram, og saa gjorde de det. Det er en saa uforsørgede Erklæring om at have handlet uden Bemyndigelse, at jeg ikke kan ønske den bedre. At den paagældende Embedsmand kan gjøre noget Saadant uden at faa en Frettesættelse af Ministeren, forstaar jeg ikke; thi det er ganske vist mere nedbrydende end Noget Cand. Müllens og Dr. Pingel havde gjort. Jeg vil ligeledes indrømme, at jeg undrede mig først noget over, at Ministeren ikke omtalte Amtmanden i Histed, men jeg finder det egentlig berettiget. Jeg er nemlig vis paa, at Ministeren virkelig misbilliger den Maade, hvorpaa den paagældende Amtmand har udtalt sig; og hvorpaa han har tilladt sig at fornærme Fraværende paa en saadan Maade, at man ikke kunde sagsøge ham derfor, fordi han har undgaaet at nævne Navne, og i det Hele taget at bære sig ad, som jeg har sagt. Men fjøndt jeg altsaa fuldstændig erkjender det Berettigede i, at Ministeren her ved sin